

РОЗВИТОК ПОДАТКОВОГО КОНСАЛТИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Малейко Людмила Василівна

здобувач вищої освіти другого рівня факультету фінансів та обліку
Державний торговельно-економічний університет, Україна

Науковий керівник: Ромашко Ольга Миколаївна

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування
Державний торговельно-економічний університет, Україна

Сучасні трансформації в економіці, постійні зміни в глобальному світі активізують проблеми які потрібно вирішувати на законодавчому, фінансовому та економічному рівні. Однією з таких проблем є розгляд податкового консалтингу для надання постійно та безперервного професійного консультування. Звичайно, внесок у дослідження даної проблематики здійснюється за допомогою економічних та наукових досліджень, але тема податкового консультування є достатньо новою для нашої країни і потребує постійного розгляду та удосконалення.

Держава та громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю, повинні знайти взаємовигідне вирішення проблем у конфлікті інтересів щодо того, хто і скільки коштів отримає як джерело доходу при виконанні функції перерозподілу податків. Податок – це економічна категорія, що визначає сукупність відносин між державою і членами суспільства з приводу без еквівалентного вилучення і присвоєння частини доходів державою для здійснення своїх функцій [4]. Інтереси платників податків і держави в податкових справах мають багатовекторний характер.

Потреба в податкових консультаціях в Україні мала місце ще в 1992 році, яка характеризувалася попитом на консультаційні послуги інформаційного характеру щодо обліку податків, про зміни і доповнення в податкове законодавство та порядок їх нарахування та сплати [1, с.18].

Проект Закону України «Про податкове консультування в Україні» висвітлює податкового консультування як вид професійної діяльності, надає замовнику на оплачуваній основі послуг, сприяння належному виконанню платниками податків, платниками зборів, податковими агентами та іншими особами обов'язків, передбачених законодавством про податки і збори [2].

Консультації надаються як щодо існуючих операцій, так і тих, що плануються, з аналізом податкових наслідків і виміром рівня податкових ризиків за можливими варіантами проведення операцій. Під час роботи над консультацією, зокрема, здійснюється аналіз операцій з погляду трактування податковими органами, розшуковуються прецеденти в базі судових рішень та аналізуються наявні офіційні листи контролюючих органів стосовно предмета консультації [3]. За результатами роботи складається детальний звіт, який містить опис та оцінку рівня ризику та рекомендації щодо альтернативних кроків виконання операції та подолання можливих помилок.

Загалом поява податкового консультування в Україні пов'язана з мінливістю та неоднозначністю податкового законодавства. У цій ситуації суб'єктам малого бізнесу дуже важко самостійно розраховувати податкові стратегії, спрямовані на

підтримання точки беззбитковості своєї діяльності. Податкові консультанти відіграють подвійну роль, а саме: вони можуть забезпечити виконання закону, але, з іншого боку, вони можуть використовувати неоднозначність податкових положень. Їм доводиться керувати критичною ситуацією з платником податків як клієнтом, водночас мати справу з податковими органами. Також слід зазначити, що професійна компетентність податкового консультанта визначається вмінням представити клієнтові різні варіанти вирішення проблем, сформулювати вигоди і переваги, які можуть бути отримані в результаті розв'язання [1].

Основними причинами інтенсивнішої імплементації податкового консультування в українську практику можна вважати такі:

- довгострокова тенденція до подальшого ускладнення національних податкових систем;
- внесенням частих змін та доповнень до податкового законодавства;
- бажання підприємств та організацій заощадити власні фінансові ресурси на законних підставах;
- намагання суб'єктів оподаткування мінімізувати податкові ризики, переадресувати взаємовідносини з фіскальними органами та відповідальність на професіоналів;
- недостатня ефективність замикання всіх питань щодо правильності нарахування та своєчасності сплати податків та зборів тільки на головних бухгалтерів підприємств тощо. Для того щоб податкові консультанти могли належним чином виконувати свої обов'язки, мати права, нести відповідальність, необхідно законодавче визначення їх місця у системі податкових правовідносин [6].

Податкові консультанти відіграють важливу роль в управлінні процесом дотримання законодавства. Вони захищають державу та платників податків від фіктивних і шкідливих претензій.

Проблема клієнта, яку вирішує консультант, має індивідуальний характер. По-перше, інформація, яку надає консультант, має властивість старіти під впливом науково-технічного і соціального прогресу. По-друге, неможливо здійснити заготівлю послуги у вигляді шаблону і зберігати як товар.

Економічна нестабільність в країні принесла нові відкриття консалтинговій галузі. Консалтингові фірми шукають шляхи дистанційного надання послуг і вартості, створюючи віртуальні консалтингові платформи. Нинішня ситуація вплинула не лише на галузь консалтингу, але й на консультантів. Віддалена робота для консультантів не є новиною. Консалтинг є в тому числі однією з перших галузей, яка започаткувала дистанційну роботу, оскільки консультанти повинні працювати з різних куточків світу для своїх проектів. Поточна тенденція цифровізації та впровадження технологій стали ключовими для того, щоб допомогти підприємствам вижити в ці складні часи. У той же час технології полегшили роботу податкових консультантів, наблизивши їх клієнтів і роботу до них.

В ієрархії консалтингових цілей, розроблених Тернером [5], консалтингові фірми повинні не тільки надавати поради, але й постійно підвищувати ефективність фірми. Консультанти повинні сприяти виконанню найважливішого завдання вищого керівництва: захисту майбутнього організації в мінливому світі.

Отже, проаналізувавши вітчизняний ринок податкових консалтингових послуг, можна зробити узагальнення з приводу того, що ринок кожного року стає більш перспективним, розвиненим, успішним та правильно орієнтованим. Але доведення його до рівня зарубіжних країн потребує часу та досвіду. Потрібно швидко та

правильно приймати кроки дій та орієнтуватися на зміни в економіці світу.

Список використаних джерел:

1. Ткачик Ф.П. Податкове консультування: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 252 с.
2. Проект Закону України “Про податкове консультування в Україні”. URL: <https://ips.liga.zakon.net/document/JF24900A?an=3> (дата звернення: 29.03.2023).
3. Deloitte. Рішення. Податкове консультування. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/tax/solutions/tax-consulting.html> (дата звернення: 29.03.2023).
4. Майстренко О. В. Прийняття Податкового кодексу як шлях до ефективності системи оподаткування України. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_23409 (дата звернення: 07.04.2023).
5. Ієрархії консалтингових цілей. URL: <https://smartbusinessredefined.com/wp-content/uploads/2020/12/infographic-business-consulting-purpose.pdf> (дата звернення: 29.03.2023).
6. Ткачик Ф.П. Податкове консультування як спосіб мінімізації ухилення від оподаткування / Ф.П. Ткачик, І.В. Дармопук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип. 9 (ч. 5). – С. 204-208.